Ilmastoriskien hallinta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi E 28/2024 vp

Erikoistutkija, ryhmäpäällikkö Johan Munck af Rosenschöld
Suomen ympäristökeskus (Syke)
Ympäristövaliokunta 7.5.2024

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Ilmastoriskien laaja-alaisuus on haaste varautumiselle

Vaikutusten laaja-alaisuus on tärkeä ottaa huomioon sopeutumistoimia suunniteltaessa.

→ Erityisesti tukee pyrkiä tunnistamaan hallinnonalojen rajoja ylittäviä toimia, joilla ilmastonmuutoksen moninaisia vaikutuksia voidaan hallita nykyistä paremmin

Jäsenvaltioiden rooli sopeutumistyössä on jatkossakin keskeistä, erityisesti maan rajojen sisällä ilmeneviin riskien, kuten paikallisten helteiden ja tulvien, osalta.

→ EEA:n arvioraportti ja tuoreet tutkimustulokset kuitenkin osoittavat, että kansallisvaltioiden rajat ylittävät riskit, kuten ruoan ja lääkkeiden arvoketjuihin kohdistuvat riskit, vaativat koordinoituja toimia Euroopan laajuisesti (EEA 2024; Kivimaa ym. 2024)

Tutkimustiedon merkitys korostuu entisestään

→ Tieteellisen tiedon, politiikka- ja ilmastovaikutusten arviointien sekä jatkuvan seurannan tuottaman tiedon hyödyntäminen sopeutumisen suunnittelussa on tärkeää, sillä tilanteet muuttuvat ilmastonmuutoksen edetessä

→ Tutkimuksilla voidaan varmistaa, että toimet ovat mahdollisimman vaikuttavia ja kustannustehokkaita.

Ilmastonmuutoksen rajoja ylittävät vaikutukset tärkeitä

Toisin kuin perusmuistiossa ja komission tiedonannossa todetaan, EEA:n arviointi tarkastelee myös riskejä, joita EU:n ulkopuolella esiintyvistä ilmastovaikutuksista voi aiheutua EU:lle.

→ Muun muassa globaaleihin arvoketjuihin kohdistuvat riskit voivat realisoituessaan rajoittaa ruoan ja lääkkeiden tarjontaa Euroopassa ja vaikeuttaa kielteisesti raaka-aineiden ja komponenttien saatavuuteen.

→ Varautuminen näihin vaatii yhteistä EU:n tasoista politiikkaa

Oikeudenmukaisuus sopeutumisen keskiössä

Sekä perusmuistiossa että komission tiedonannossa mainitaan lyhyesti oikeudenmukaisuusnäkökulma osana ilmastonmuutokseen sopeutumista.

→Sopeutumispolitiikan ja -toimien suunnittelussa on tärkeää varmistaa, ettei kukaan joudu kantamaan kohtuuttomia kustannuksia ja että kansalaisilla on mahdollisuuksia tulla kuulluiksi päätöksenteossa.

→ Oikeudenmukaisuus edellyttää, että ilmastonmuutoksen vaikutuksille erityisen haavoittuvien väestöryhmien tarpeet otetaan huomioon.

Kiitos

Erikoistutkija, ryhmäpäällikkö Johan Munck af Rosenschöld

Lausunnon valmisteluun osallistuivat myös:
Johtava neuvonantaja Mikael Hildén
Kehittämispäällikkö Ari Nissinen
Suunnittelija Katriina Virtanen

johan.munckafrosenschold@syke.fi
http://www.syke.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute